

Srednjovekovna crkva Arača

O koristima i rizicima rekonstrukcije kulturnih dobara

*Dvojezična međunarodna konferencija o rezultatima
istraživanja i aktuelnim pitanjima zaštite srednjovekovne crkve u Arači
Arača, Novi Bečej, Senta, 21–22. april 2013. godine*

Nedelja, 21. april 2013. godine

- 12.00–14.00 č. Doček učesnika konferencije u zgradi
Zavoda za kulturu vojvodanskih Mađara
(Senta, Poštanska 18, GPS-koordinate: +45° 55' 45.12", +20° 5' 9.51")
Ručak i smeštaj u hotelu „Royal”
(Senta, Glavni trg 11, GPS-koordinate: +45° 55' 55.65", +20° 5' 27.34")
- 14.00–15.00 č. Zajednički stručni izlet autobusom do srednjovekovne crkve u Arači
- 15.00–16.30 č. Obilazak arheološkog nalaza uz vođenje
istoričara umetnosti **Endre Rafai**, arheologa **Nebojše Stanojeva** i
arhitekta Svetlane Bakić
- 16.30–17.00 č. Putovanje za Novi Bečej
- 17.00–18.00 č. Poseta stalne postavke „Arača” u Domu kulture
u Novom Bečeju i sastanak sa gradonačelnikom **Sašom Šućurevićem**
i ostalim članovima lokalne samouprave
- 18.00–20.00 č. Večera u restoranu hotela „Tisin cvet” (Novi Bečej)
- 20.00–21.00 č. Povratak u Sentu

Ponedjeljak, 22. april 2013. Godine

- 09.00–10.00 č. Registracija učesnika konferencije u senčanskoj Gradskoj kući
- 10.00–10.10 č. Otvaranje naučnog skupa
- 10.10–10.20 č. Pozdravljanje učesnika konferencije
Preč. Laslo Beviz, ekonom Ekonomske kancelarije
Ordinarijata (Zrenjaninska biskupija, Zrenjanin)

I Planovi zaštite spomenika kulture Arača i najnoviji rezultati njegovog istraživanja

- 10.20–10.40 č. Program zaštite spomenika kulture u Srbiji
sa aspekta zaštitnih radova u poslednjih deset godina
Zoran Vapa, dipl. ing. građevinarstva, direktor zavoda
(Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture, Petrovaradin)
- 10.40–11.10 č. Predstavljanje projekta restauracije, rekonstrukcije, konzervacije i
prezentacije srednjovekovne crkve Arača
Svetlana Bakić, dipl. ing. arhitekture, konzervator savetnik
(Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture, Petrovaradin)
- 11.10–11.30 č. Predlozi za realizaciju urbanističkog kompleksa Arača
Dragan Rauški, dipl. ing. građevinarstva, samostalni stručni saradnik

(Komisija za planiranje Opštine Novi Bečej)

- 11.30–11.50 č. Pauza za kafu
- 11.50–12.10 č. Rezultati arheoloških istraživanja i mogućnosti prezentacije srednjovekovne crkve Arača i njene okoline
Nebojša Stanojev, arheolog, muzejski savetnik
(Muzej Vojvodine, Novi Sad)
- 12.10–12.30 č. Umetnost srednjovekovne crkve Arača
Dr habil. Endre Rafai, istoričar umetnosti, šef katedre, adjunkt
(Naučni univerzitet u Pečuju, Fakultet umetnosti, Katedra za istoriju i teoriju umetnosti, Pečuj)
- 12.30–12.50 č. Najnoviji rezultati istraživanja građevinskog materijala i štetni uticaji korišćenih materijala prilikom restauracije srednjovekovne crkve Arača
Karolina Biači, dipl. vajar-restaurator umetnik
(Muzej „Jožef Katona”, Odeljenje za restauraciju, Kečkemet)
- 12.50–13.10 č. Rasprava o prvom delu konferencije
- 13.30–14.30 č. Ručak u sali „Karolj Andruško” u Gradskoj kući

II Principi i problemi u oblasti zaštite spomenika kulture vezani za crkvu Arača

- 14.30–14.50 č. „Konzerviranje, a ne restauriranje” – Stari i novi principi zaštite spomenika kulture
Dr Pal Levei, istoričar umetnosti (Centar za nacionalni menadžment i usluge kulturnog nasleđa „Dula Forster”, Budimpešta)
- 14.50–15.10 č. Zaštita srednjovekovnih spomenika kulture
Dr Bela Žolt Sakač, istoričar umetnosti, šef katedre, docent
(Katolički univerzitet „Peter Pazmanj”, Fakultet za istoriju umetnosti; Srednjoevropski univerzitet, Budimpešta)
- 15.10–15.30 č. Prevencija i zaštita kulturnog nasleđa
Jožef Šebešćen, dipl. ing. arhitekture, generalni savetnik
(Ministarstvo unutrašnjih poslova, Generalno odeljenje za zaštitu kulturnog nasleđa, Odeljenje za kulturne spomenike, Budimpešta)
- 15.30–15.50 č. Mogućnosti očuvanja arheoloških lokaliteta sa aspekta restauratora
Dr habil. Ištvan Bona, dipl. slikar-restaurator, adjunkt
(Mađarski univerzitet likovne umetnosti, Fakultet za restauraciju i Doktorska škola, Budimpešta)
- 15.50–16.10 č. Pauza za kafu
- 16.10–16.30 č. Petermonoštor – jedan plemenski manastir u okolini Bugaca
Sabolč Rošta, arheolog, direktor muzeja
(Muzej „Jožef Katona”, Kečkemet)
- 16.30–16.50 č. Pouke obnove ruševina benediktanske opatije u Šomođvaru
Agota Dobo, dipl. ing. arhitekture, dipl. **ekonomista**,

zamenik predsednika (Centar za nacionalni menadžment i usluge kulturnog nasleđa „Đula Forster”, Budimpešta)

16.50–17.10 č. Zaštita ostataka crkvenih ruševina

Dr Tibor Roštaš, istoričar umetnosti, asistent

(Naučni univerzitet u Pečuju, Fakultet umetnosti, Katedra za istoriju i teoriju umetnosti; Istrživačka grupa istorije umetnosti, Pečuj)

III Komentari i opšta diskusija

17.10–18.30 Opšta diskusija i komentari pozvanih stručnjaka

Učesnici diskusije su članovi Komisije za kulturno nasleđe Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine: **mr Valeria Devavari Besedeš**, etnolog, **dr Žužana Korhec Pap**, dipl. slikar-restaurator, **dr Olga Ninkov Kovačev**, istoričar umetnosti, **dr Agneš Ozer**, istoričar, direktor Muzeja Vojvodine, **dr Judit Rafai**, etnolog i **dr Gabor Virag stariji**, istoričar književnosti i kulture, kao i **Prof. dr Erne Maroši**, akademik, profesor univerziteta, istoričar umetnosti, **Ferenc Sidi**, etnolog, student doktorskih studija i **Janoš Vajda**, predsednik Udruženja za negovanje tradicije „Arač”

18.30–19.00 č. Završna reč predsednika konferencije i usvajanje zajedničke deklaracije

19.30–22.00 č. Večera u restoranu „Papuli”

Napomena

Predavačima i gostima naučne konferencije obezbeđujemo besplatan smeštaj i ishranu, takođe, nadoknađujemo im i putne troškove. Ostali učesnici snose troškove sami.